

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

## ROZWIĄZANIA WZORCOWE

### BLOK TEMATYCZNY I

#### Pytania testowe

1. Różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem w okresie długotrwałego przygotowania do sprzedaży zapasu produktów ze środków pochodzących z zaciągniętego kredytu walutowego stanowią – w myśl ustawy o rachunkowości - korektę kosztu wytworzenia niezakończonych produktów:
  - a) obowiązkowo – pod warunkiem, że nie zniekształca to stanu aktywów oraz wyniku finansowego jednostki.
  - b) **według uznania jednostki – pod warunkiem, że istnieje możliwość ustalenia związku między stanem tych aktywów a finansowaniem ich wytworzenia ze środków pochodzących z kredytu walutowego.**
  - c) obowiązkowo- pod warunkiem, że korekta ta dotyczy produktów przeznaczonych do sprzedaży w ciągu dwóch lat od dnia bilansowego.
  
2. W przeddzień przekazania, podziału lub sprzedaży jednostki, jeżeli odpowiednia umowa nie przewiduje przyjęcia za podstawę rozliczeń wartości majątku ustalonej przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie przez jednostkę kontynuowana, nieruchomość inwestycyjną wycenia się:
  - a) **w cenie sprzedaży netto możliwej do uzyskania, nie wyższej od ceny jej nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.**
  - b) według zasad stosowanych dla środków trwałych lub według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej.
  - c) według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
  
3. Zgodnie z ustawą o rachunkowości aktywa na odroczony podatek dochodowy zalicza się do aktywów trwałych:
  - a) **bez względu na okres w którym przewiduje się ich realizację, z uwzględnieniem zasady ostrożności.**
  - b) w części przewidywanej do realizacji w okresie powyżej 12 miesięcy.
  - c) w części przewidywanej do realizacji w okresie powyżej 12 miesięcy, z uwzględnieniem zasady ostrożności.
  
4. Prawdą jest twierdzenie, że odpisy aktualizujące wartość towarów dokonywane w związku ze stwierdzoną na dzień bilansowy utratą wartości:
  - a) powstają gdy cena sprzedaży netto towarów jest większa od ceny nabycia.
  - b) **obciążają pozostałe koszty operacyjne.**
  - c) księgowane winny być na dobro konta „Towary”.
  
5. Księgi rachunkowe nowo powstałej spółki kapitałowej otwiera się na dzień:
  - a) **pierwszego zdarzenia wywołującego skutki o charakterze majątkowym lub finansowym.**
  - b) zarejestrowania spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym.
  - c) podpisania aktu założycielskiego spółki.
  
6. W przypadku wystawienia przez jednostkę na zagranicznego kontrahenta noty obciążeniowej w walucie obcej z tytułu kary umownej, przychód z tytułu kary umownej powinien zostać przeliczony na złote według kursu:
  - a) **średniego ogłoszonego przez NBP na dzień poprzedzający dzień wystawienia noty obciążeniowej.**
  - b) średniego ogłoszonego przez NBP na dzień poprzedzający dzień dokonania zapłaty kary umownej przez kontrahenta.
  - c) faktycznego z dnia dokonania zapłaty kary umownej przez kontrahenta.
  
7. Do aktywów obrotowych, zgodnie z ustawą o rachunkowości zalicza się:
  - a) instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki płatne w ciągu 18 miesięcy od dnia bilansowego.
  - b) **zapasy przeznaczone do zużycia w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności trwające 18 miesięcy.**
  - c) rozliczenia międzyokresowe trwające dłużej niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

8. Odsetki od kredytu finansującego zakup bananów wymagających przed ich sprzedażą procesu dojrzewania, za okres przygotowania ich do sprzedaży, wg ustawy o rachunkowości:
- stanowią zawsze element wartości zapasów.
  - nie mogą stanowić elementu wartości zapasów.
  - mogą stanowić element wartości zapasów.**
9. Spółka A sporządzająca sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości dokonuje transakcji zamiany aktywów ze spółką B. W jej ramach spółka A otrzymuje udziały w spółce B w zamian za aktywa niepieniężne w formie aportu (ustalenie wartości godziwej jest możliwe, a transakcja nie ma znikomej treści ekonomicznej). Zgodnie z ustawą o rachunkowości – spółka A nadwyżkę wartości godziwej otrzymanych udziałów nad wartością bilansową przekazanych aktywów powinna ująć w księgach rachunkowych:
- na dobro kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.**
  - jako przychody finansowe, jeżeli otrzymane udziały będą stanowić istotny składnik bilansu spółki A.
  - jako przychody finansowe.
10. Zgodnie z ustawą o rachunkowości przychody z tytułu umowy o usługę budowlaną o okresie realizacji dłuższym niż 6 miesięcy, wykonanej na dzień bilansowy w istotnym stopniu, ustala się za dany rok obrotowy:
- w kwocie wystawionych faktur sprzedaży.
  - w kwocie wynikającej ze stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można go wiarygodnie ustalić.**
  - w kwocie otrzymanych płatności.
11. Na dzień bilansowy jednostki stosujące krajowe standardy rachunkowości, kwotę zaliczki wyrażonej w walucie obcej przekazanej na zakup środka trwałego:
- wyceniają po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez NBP.
  - pozostawiają w wartości ustalonej na dzień jej pierwotnego ujęcia w księgach rachunkowych,**
  - wyceniają po obowiązującym na dzień przekazania zaliczki średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez NBP, jednak nie wyższym od średniego kursu ogłoszonego przez NBP na dzień bilansowy.
12. Księgi rachunkowe spółki cywilnej, która w roku poprzednim prowadziła podatkową księgę przychodów i rozchodów otwiera się na podstawie:
- podsumowanej podatkowej księgi przychodów i rozchodów za rok poprzedni.
  - sprawozdania finansowego za rok ubiegły sporządzonego na podstawie podatkowej księgi przychodów i rozchodów.
  - inwentarza zestawionego w układzie bilansu otwarcia.**
13. Kapitał podstawowy, w przypadku gdy założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne, wycenia się na dzień bilansowy:
- w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości.
  - w wartości nominalnej.**
  - metodą praw własności.
14. Zgodnie z ustawą o rachunkowości w przypadku dokonania odpisu utraty wartości „wartości firmy”, powstałej w wyniku połączenia, z chwilą gdy ustaną przyczyny uzasadniające dokonanie odpisu:
- należy zmniejszyć odpis w części lub całości.**
  - należy wystornować odpis w części lub całości.
  - nie dokonuje się żadnej korekty wcześniejszego odpisu.
15. Krajowe standardy rachunkowości, przewidują, że przy wycenie rezerwy na naprawy gwarancyjne:
- bierze się pod uwagę zyski wynikające z wywiązania się ze zobowiązania, na które utworzono rezerwę, przewidywane do zwrócenia przez stronę trzecią (np. podwykonawcę).
  - nie bierze się pod uwagę zysków z oczekiwanej sprzedaży części odzyskanych w toku wykonywania napraw gwarancyjnych.**
  - termin wykonalności napraw gwarancyjnych oraz kwota rezerwy muszą być pewne.
16. Zgodnie z MSR potencjalne akcje zwykłe są:
- akcjami lub udziałami zwykłymi, które zostały wyemitowane ale jeszcze nieopłacone.
  - instrumentami finansowymi lub inną umową, które mogą uprawnić ich posiadacza do objęcia akcji zwykłych.**
  - instrumentami kapitałowymi emitowanymi przez dłużnika na rzecz banku w sytuacji złamania przez jednostkę kowenantów kredytowych.

17. Zgodnie z MSSF połączenie przedsięwzięć następuje według metody
- przejęcia, jeżeli przedsięwzięcia znajdują się pod wspólną kontrolą.
  - przejęcia, jeżeli przedsięwzięcia nie znajdują się pod wspólną kontrolą.**
  - łączenia udziałów, jeżeli nie jest możliwe zidentyfikowanie jednostki przejmującej.
18. Informacje o zdarzeniach, które powodują, że założenie kontynuowania działalności przez jednostkę nie jest uzasadnione, uzyskane po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego a przed jego zatwierdzeniem:
- pomija się, jeżeli zostaną uznane za nieistotne.
  - ujmuje się w księgach rachunkowych i koryguje się sporządzone sprawozdanie finansowe.**
  - pozostawia się do decyzji organu zatwierdzającego roczne sprawozdanie finansowe.
19. Jeżeli likwidacja spółki nie zakończy się do dnia kończącego rok obrotowy, w którym rozpoczęto likwidację, to zgodnie z ustawą o rachunkowości:
- należy przedłużyć rok obrotowy do końca likwidacji.
  - należy sporządzić sprawozdanie finansowe i zamknąć księgi na koniec każdego roku obrotowego w trakcie likwidacji.**
  - nie należy sporządzać sprawozdania finansowego i zamykać ksiąg.
20. Spółka stosująca MSR jako podstawę sporządzania sprawozdania finansowego utworzyła w swoich strukturach dział ABC, którego głównym zadaniem jest prowadzenie badań nad grafenem. Od momentu utworzenia dział ABC generuje wyłącznie koszty. Prognozy wskazują, że ewentualne przychody z prac działu ABC mogą być dopiero za 5 lat. Koszty są na bieżąco monitorowane przed dyrektora operacyjnego i finansowego spółki. Zgodnie z MSSF 8, dział ABC:
- nie jest segmentem operacyjnym ponieważ prognozowany okres osiągnięcia przychodów przekracza horyzont 3 lat.
  - jest segmentem operacyjnym ponieważ prawdopodobieństwo wygenerowania przychodów jest realne.
  - jest segmentem operacyjnym ponieważ takowym jest także segment nie przynoszący przychodów.**
21. Spółka akcyjna, mająca status jednostki małej w rozumieniu przepisów ustawy o rachunkowości, na tydzień przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za rok 20XX otrzymała niespodziewane informacje o dokonanej zwrocie przez jej Klienta partii wadliwych produktów o istotnej wartości, które dotyczyły sprzedaży w roku 20XX. Spółka akcyjna wystawiła odpowiednie dokumenty, które dotyczyły dokonanej zwrotu produktów. Operacje korekty sprzedaży dokonanej w poprzednim roku obrotowym Spółka akcyjna:
- powinna ująć w księgach rachunkowych w miesiącu wystawienia dokumentów korygujących sprzedaż.
  - powinna ująć w księgach rachunkowych w roku obrotowym, którego dotyczy, ponieważ są to tzw. zdarzenia po dniu bilansowym.**
  - może wprowadzić do ksiąg rachunkowych w dniu wystawienia odpowiednich dowodów księgowych zewnętrznych, korzystając z uproszczeń przewidzianych dla jednostek małych.
22. Zgodnie z krajowymi standardami rachunkowości przychody związane z przedsięwzięciem deweloperskim:
- moga powstawać w różnych momentach – w zależności od charakteru zawartej umowy deweloperskiej lub umów deweloperskich; kluczowym jest dotrzymanie zasady współmierności.**
  - należy ujmować od dnia rozpoczęcia prac nad projektem budowy.
  - wyznacza dzień, w którym deweloper podjął wiążące go ustalenia o rozpoczęciu przedsięwzięcia deweloperskiego.
23. Zgodnie z załącznikiem nr 1 Ustawy o rachunkowości, pozycja: przychody finansowe jest uwzględniana przy obliczaniu:
- wyniku ze sprzedaży.
  - wyniku z działalności operacyjnej.
  - wyniku finansowego brutto.**
24. Zgodnie z ustawą o rachunkowości niewykorzystane rezerwy wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, na dzień, na który okazały się zbędne mogą:
- zwiększać inne przychody finansowe.**
  - zwiększać pozostałe przychody operacyjne będąc zawsze aktualizacją wartości aktywów niefinansowych.
  - zmniejszać inne przychody operacyjne.

25. Zgodnie z MSR 33, przykładowe potencjalne akcje zwykłe to
- warranty.**
  - akcje uprzywilejowane co do podziału dywidendy.
  - akcje zwykłe, które jednostka ma zamiar wyemitować w ciągu 12 miesięcy od daty sprawozdawczej.
26. W jednostce gospodarczej osiągającej zyski - wypłata zaliczki na poczet zysku na podstawie wyłącznie decyzji kierownika jednostki jest dopuszczalna jeśli tą jednostką jest:
- spółka akcyjna.
  - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
  - działalność gospodarcza osoby fizycznej.**
27. Główny księgowy spółki publicznej Kodama (stosująca MSSF) rozważa kryteria dotyczące segmentów operacyjnych wynikające z MSSF 8. Zgodnie z w/w standardem łączny przychód z obrotów zewnętrznych przypadający na segmenty operacyjne powinien stanowić co najmniej:
- 80 % przychodów jednostki.
  - 75 % przychodów jednostki.**
  - 50 % przychodów jednostki.
28. Spółka stosująca krajowe standardy rachunkowości i przekraczająca parametry dające ustawowe prawo do uproszczeń podpisała umowę leasingu maszyny drukarskiej. Opłata leasingowa składa się z dwóch elementów: stałej opłaty miesięcznej oraz dodatkowej opłaty uzależnionej od liczby drukowanych stron. Spółka weryfikuje rodzaj zawartej umowy (leasing finansowy lub operacyjny) na podstawie art. 3 ust.4 p. 4 ustawy o rachunkowości, tj. porównuje sumę opłat pomniejszonych o dyskonto z wartością rynkową przedmiotu umowy. W celu poprawnej weryfikacji zawartej umowy, dokonując takiego porównania spółka powinna uwzględnić:
- wyłącznie stałą opłatę miesięczną.**
  - wyłącznie dodatkową opłatę uzależnioną od liczby drukowanych stron.
  - zarówno stałą opłatę miesięczną, jak również dodatkową opłatę uzależnioną od liczby wydrukowanych stron.
29. W jednostce stosującej krajowe standardy rachunkowości, zmianę zasad rachunkowości stanowi zmiana:
- sposobu prezentacji informacji w sprawozdaniu finansowym.**
  - waluty funkcjonalnej z PLN na USD.
  - polegająca na przyjęciu zasady wyceny według wartości godziwej dla nowo nabytej jednostki podporządkowanej, podczas gdy pozostałe jednostki wycenia się według ceny nabycia.
30. Spółka Alfa sporządzająca sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości (przekraczająca parametry uprawniające do zastosowania uproszczeń) w grudniu 20XX r. udzieliła pożyczki spółce Beta. Umowa przewiduje stałą stopę procentową oraz miesięczne płatności przez okres 5 lat. Jednocześnie spółka Alfa ma zamiar zbyć należność z tytułu udzielonej pożyczki na rzecz swojej jednostki dominującej w ciągu 2 miesięcy od momentu jej udzielenia. W sprawozdaniu jednostkowym spółka Alfa klasyfikuje udzieloną pożyczkę jako:
- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.**
  - pożyczki udzielone i należności własne.
  - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Spółka sporządza sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości. Stawka podatku dochodowego w całym okresie wynosi 19%. Sprzedaż dokonywana przez spółkę opodatkowana jest VAT 23%. Spółka ustala tak rezerwę jak i aktywa na odroczony podatek dochodowy. Na dzień bilansowy w ramach wyceny należności ustalono, że należy dokonać odpisów z tytułu utraty wartości lub korekt odpisów dokonanych wcześniej.

Postanowiono:

- dokonać odpisów z tytułu utraty wartości należności od drobnych odbiorców. Zgodnie z zakładową polityką rachunkowości dokonuje się odpisów dotyczących odbiorców będących drobnymi konsumentami w wysokości 2% salda należności na dzień bilansowy poprzez korektę odpisów dotychczasowych. Stan odpisu na koniec roku poprzedniego wynosił 23.000 zł, saldo należności od tej grupy odbiorców na koniec roku wynosi 800.000 zł;
- dokonać odpisów aktualizujących należności od pracowników (J. Kowalskiego i P. Nowaka) będących efektem obciążenia z tytułu zawinionych niedoborów ujawnionych w grudniu. Należność w wysokości 50.000 zł jest kwestionowana przez osoby odpowiedzialne. Dalsze decyzje zostaną podjęte w roku następnym;
- uwzględnić fakt spłacenia należności przez pracownika A. Tutki w wysokości 30.000 zł z tytułu zawinionych niedoborów, na które był dokonany odpis utraty wartości;
- uwzględnić fakt spłacenia należności z tytułu sprzedaży przez kontrahenta MONTEGO SA, na które był dokonany pełny odpis, wartość należności z VAT-em 123.000 zł., odpis nie był kosztem podatkowym;
- uwzględnić fakt istnienia zagrożonych należności z tytułu sprzedaży (od konkretnych odbiorców). Wartość należności z VAT-em wynosi 246.000 zł., odpis spełnia warunki uznania za koszt podatkowy.

Dyspozycje:

Na podstawie powyższych informacji proszę, w tabeli 1 zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie** ustalić wpływ, podając **kwotę wraz ze znakiem plus (wpływ dodatni), minus (wpływ ujemny) oraz wpisując 0 w przypadku braku wpływu**, jakie miały postanowienia opisane w założeniach na:

- wynik finansowy brutto (kolumna 2 tabeli),
- bieżący podatek dochodowy (kolumna 3 tabeli),
- odroczony podatek dochodowy OPD (kolumna 4 tabeli) wpisując przy kwocie literę **A** jeśli wystąpią aktywa lub **R** jeśli wystąpi rezerwa z tytułu OPD,
- wynik finansowy netto (kolumna 5 tabeli).

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Tabela 1

Rodzaj odpisu lub korekty odpisu wg pozycji założeń	Wynik finansowy brutto	Bieżący podatek dochodowy	OPD (Aktywa lub Rezerwa)	Wynik finansowy netto
1	2	3	4	5
1. Drobni konsumenci	+7.000	0	-A 1.330	+5.670
2. Niedobory ujawnione Pracownicy	-50.000	0	A 9.500	-40.500
3. Spłata należności z tytułu niedoboru	+30.000	0	-A 5.700	+24.300
4. Spłacone należności przez MONTEGO SA	+123.000 100.000	0	-A 23.370 -A 19.000	+99.630 + 81.000
5. Zagrożone należności	-246.000 - 200.000	-38.000 -38.000	A 46.740 A 38.000	-237.260 - 200.000

**Zadanie 2**

*Założenia:*

W spółce ALFA sporządzającej sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości (załącznik nr 1) i stosującej krajowe standardy rachunkowości miały miejsce zdarzenia opisane poniżej:

- I. Spółka ALFA dokonała 5 lat temu inwestycji w spółce GAMA:
  - a. nabyła 25% udziałów o wartości nominalnej 40.000 zł za 50.000 zł.
  - b. inwestycja ta jest wyceniana metodą praw własności,
  - c. wartość firmy jest amortyzowana w ciągu 5 lat.
- II. W pierwszych dwu latach GAMA osiągnęła zysk 20.000 zł (za dwa lata), zysk pozostał niepodzielony.
- III. W trzecim roku GAMA poniosła stratę 30.000 zł, strata nie została pokryta.
- IV. W związku z poniesioną stratą w trzecim roku i perspektywą dalszego pogorszenia się sytuacji finansowej GAMA ustalono wartość odzyskiwalną udziałów na poziomie 30.000 zł.
- V. ALFA trzy lata temu wynajęła i opłaciła na dziesięć lat wynajem terenu na owocowo-warzywny handel hurtowy za 500.000 zł.
- VI. Po trzech latach wobec pojawienia się konkurencyjnego placu ALFA musiała zrezygnować z wynajmu 20% powierzchni, osiąga jednak nadal minimalną marżę na wynajmie targowiska.
- VII. Po pięciu latach ALFA zrezygnowała z 50% wynajmowanej powierzchni, działalność związana z targowiskiem w zakresie nie wykorzystanej powierzchni nie zapewnia pokrycia opłaconego z góry czynszu najmu.

*Dyspozycje:*

Na podstawie powyższych informacji w tabeli 1 zamieszczonej w części przeznaczonej na **Rozwiązanie** wpisz wartości, wraz z obliczeniami, dotyczące poszczególnych dyspozycji.

**Rozwiązanie wzorcowe:**

**Tabela 1**

Dyspozycje	Rozwiązanie
Ustal wartość firmy powstałą na dzień nabycia udziałów w spółce GAMA	<b>10.000 zł</b>
Ustal wartość bilansową udziałów w spółce GAMA na dzień ich nabycia	<b>40.000+10.000 zł wartość firmy= 50 000 zł</b>
Ustal wartość bilansową udziałów po dwu latach	<b>50.000 +25% *20.000 – 10.000/5*2 = 51.000 zł</b> <i>Alternatywnie</i> <b>40.000+(wartość firmy 25%*20.000+10.000/5*3=11.000); razem 51.000</b>
Ustal wartość bilansową udziałów po trzecim roku (bez uwzględniania wartości odzyskiwanej - Pkt III założeń)	<b>51.000 – 25% *30.000 -10.000/5 = 41.500 zł</b> <i>Alternatywnie</i> <b>40.000+(wartość firmy 25%*20.000-25%*30.000+10.000/5*2=1.500); razem 41.500</b>
Ustal wartość bilansową udziałów z uwzględnieniem wartości odzyskiwalnej (pkt IV założeń)	<b>41.500 – 30.000 = 11.500 zł</b> <i>Alternatywnie</i> <b>40.000+(wartość firmy 25%*20.000-25%*30.000+10.000/5*2-30.000=minus 28.500); razem 11.500</b>
Ustal wartość Rozliczenia międzyokresowego najmu targowiska na moment wynajęcia placu	<b>500.000 zł</b>
Ustal wartość Rozliczenia międzyokresowego najmu targowiska po trzech latach	<b>500.000 – 500.000/10*3 = 350.000 zł</b>
Ustal wartość Rozliczenia międzyokresowego najmu targowiska po pięciu latach	<b>350.000 – 500.000/10*2 – 500.000/10*5*50% = 125.000 zł</b>

**Zadanie 3**

*Założenia:*

Spółka produkcyjna sporządzająca sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości i stosująca krajowe standardy rachunkowości w okresie sprawozdawczym otrzymała informacje, które stanowiły podstawę utworzenia rezerw.

*Dyspozycje:*

Proszę w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązania** ustalić wpływ utworzonych rezerw na poszczególne kategorie działalności wpisując znak X we właściwej kolumnie.

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Rodzaj rezerwy	Podstawowa działalność operacyjna	Pozostała działalność operacyjna	Działalność finansowa
Rezerwa na przewidywaną karę umowną		X	
Rezerwa na koszty postępowania sądowego		X	
Rezerwa na odsetki za zaległości podatkowe			X
Rezerwa na przewidywaną stratę z tytułu udzielonego poręczenia wekslowego			X
Rezerwa na odprawę emerytalną pracownika działu sprzedaży (koszt bieżącego zatrudnienia)	X		
Rezerwa na odprawę emerytalną pracownika działu sprzedaży (przeszacowanie wartości rezerwy z tytułu zmiany wartości pieniądza w czasie)			X
Rezerwa na odprawę emerytalną pracownika działu sprzedaży (strata wynikająca z przeszacowania aktuarialnego)		X	
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	X		
Rezerwa na restrukturyzację przeprowadzaną na mocy umowy		X	
Rezerwa na restrukturyzację przeprowadzaną na mocy ustawy		X	



**Zadanie 4***Założenia:*

W jednostce „NUIKO” sp. z o.o., której głównym przedmiotem działalności jest wynajem i dzierżawa powierzchni i sprzętu, w okresie sprawozdawczym miały miejsce zdarzenia gospodarcze przedstawione w tabeli załączonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie* zadania.

*Dyspozycje:*

Proszę dokonać kwalifikacji skutków zdarzenia wstawiając znak "X" w wierszu odpowiadającym jego treści ekonomicznej tj. ujmując je odpowiednio w kolumnie pozostałych przychodów operacyjnych lub jako element innych przychodów (przychodów ze sprzedaży lub przychodów finansowych).

**Rozwiązanie wzorcowe:**

<b>Lp.</b>	<b>Treść operacji</b>	<b>Pozostały przychód operacyjny</b>	<b>Element innych przychodów</b> (przychodów ze sprzedaży lub przychodów finansowych)
1.	Przychody netto ze sprzedaży środków trwałych	X	
2.	Rozliczenie nadwyżek inwentaryzacyjnych	X	
3.	Przychody z najmu i dzierżawy		X
4.	Wartość wyposażenia biurowego otrzymanego w formie darowizny	X	
5.	Dyskonto przy otrzymaniu weksli i czeków obcych		X
6.	Zasądzone i otrzymane koszty postępowania spornego	X	
7.	Różnice dodatnie wynikające z zaokrągleń podatków	X	
8.	Wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowej zapłaty podatku od wynagrodzeń pracowników	X	
9.	Umorzone pożyczki otrzymane z PFRON	X	
10.	Uzyskane wpływy ze sprzedaży wierzytelności		X

Zadanie 5

Założenia:

Spółka CONSULTING otrzymuje szereg pytań od swych klientów w tym także dotyczących problemów księgowych. W tabeli 1 załączonej w części przeznaczony na **Rozwiązania** zestawiono 4 pytania dotyczące podstaw prawnych oraz sposobu ujmowania w księgach rachunkowych i prezentacji w sprawozdaniu finansowym zdarzeń związanych ze zmianami w kapitałach własnych w różnych jednostkach.

Dyspozycje:

Proszę udzielić odpowiedzi na zadane pytanie wpisując w tabeli 1 odpowiednio słowo TAK lub NIE. Każdą odpowiedź należy uzasadnić **powołując się na właściwą podstawę** (ustawa o rachunkowości i/lub kodeks spółek handlowych).

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Tabela 1.

Lp	Pytanie	Odpowiedź
1	Czy poprawną jest uchwała Walnego Zgromadzenia Spółki z o. o. o podziale zysku za rok 2019: 50% na kapitał zapasowy, 50% na dywidendę, w sytuacji gdy niepokryta strata lat ubiegłych jest wyższa od zysku roku 2019?	<b>NIE</b>
<b>Uzasadnienie:</b> KSH, art. 192. Kwota przeznaczona do podziału między wspólników nie może przekraczać zysku za ostatni rok obrotowy ....., <b>Kwotę tę należy pomniejszyć o niepokryte straty.</b>		
2	Spółka z o.o. ma 3 udziałowców. Zgodnie z podjętą uchwałą o wniesieniu dopłat wniesione dopłaty przez dwóch udziałowców wykazano w bilansie jako kapitał zapasowy, nie wniesionej dopłaty trzeciego udziałowca nie wykazano w bilansie. Czy zastosowane rozwiązanie jest poprawne?	<b>NIE</b>
<b>Uzasadnienie:</b> UoR, art. 36 ust. 2e. W razie powzięcia uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością określającej termin i wysokość dopłat, równowartość dopłat ujmuje się w odrębnej pozycji pasywów bilansu ( <b>kapitał rezerwowi z dopłat wspólników</b> ) i wykazuje się jako składnik kapitału własnego dopóty, dopóki ten nie zostanie użyty w sposób uzasadniający jego odpisanie; uchwalone, lecz niewniesione dopłaty wykazuje się w dodatkowej pozycji kapitałów własnych „ <b>Należne dopłaty na poczet kapitału rezerwowego (wielkość ujemna)</b> ”.		
3	W związku z umorzeniem akcji własnych, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną a ceną nabycia zaliczono do bieżących przychodów finansowych. Czy zastosowane rozwiązanie jest poprawne?	<b>NIE</b>
<b>Uzasadnienie:</b> UoR. art. 36a ust. 2. W przypadku umorzenia akcji własnych, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną a ceną nabycia należy odnieść na kapitał zapasowy.		
4	Koszty emisji akcji poniesione przy założeniu spółki akcyjnej, której akcje zostały objęte po wartości nominalnej zaliczono do kosztów finansowych. Czy zastosowane rozwiązanie jest poprawne?	<b>TAK</b>
<b>Uzasadnienie:</b> UoR, art. 36 ust. 2b. Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego zmniejszają kapitał zapasowy spółki do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostałą ich część zalicza się do <b>kosztów finansowych</b> .		

**Zadanie 6**

*Założenia:*

ALFA SA sporządza sprawozdanie finansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku. Datą sporządzenia sprawozdania jest 31 marca 2020 roku. Po dniu bilansowym, ale jeszcze przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za rok 2019 w jednostce ALFA wystąpiły następujące zdarzenia opisane w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie**.

*Dyspozycje:*

Proszę dokonać oceny, czy powyższe zdarzenia wymagają uwzględnienia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym roku 2019 zaznaczając znakiem **X** miejsca w odpowiednich kolumnach tabeli.

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Numer zdarzenia	Wymaga uwzględnienia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu roku 2019	Nie wymaga uwzględnienia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu roku 2019
W pierwszym kwartale 2020 r. nastąpił wzrost kursu euro w stosunku do wyceny na dzień bilansowy. W wyniku wzrostu kursu znacząco wzrosła kwota zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów w walutach obcych.		<b>X</b>
W lutym 2020 r. zakończyła się wytoczona jednostce przez lokalnych rolników sprawa sądowa o zapłatę odszkodowań z tytułu zmniejszonej produktywności zwierząt hodowlanych. Kwota zasądzonej kwoty o 50% przekroczyła kwotę rezerwy oszacowanej przez ALFA na dzień bilansowy 31.12.2019 r.	<b>X</b>	
W marcu 2020 r. miała miejsce powódź, która zniszczyła część magazynu. Magazyn był nieubezpieczony. Jednostka ocenia utratę wartości magazynu jako istotną, ale nie zagrażającą kontynuacji działalności.		<b>X</b>
Jednostka posiadała na dzień 31 grudnia znaczącą należność od firmy Beta wymagalną w dniu 7 stycznia 2020 roku. Sytuacja Beta na dzień bilansowy była dobra, jednak 3 stycznia w Beta miał miejsce pożar, a jego straty są tak znaczące, że Beta utraciła wypłacalność. Należność do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie została uregulowana.		<b>X</b>
Alfa posiada znaczący pakiet akcji spółki Gamma S.A notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych zakupiony w ostatnim dniu roku 2019 po cenie 100 zł za akcję. W przeddzień sporządzenia sprawozdania finansowego (tj. w dniu 30 marca 2020) nastąpiła przecena wartości akcji do 70 zł za akcję.		<b>X</b>
Na początku stycznia 2020 r. firma Omega zakwestionowała jakość produktów sprzedanych w grudniu 2019 r. i zaproponowała korektę ceny o 40%. Mimo że kwota korekty jest dla ALFA znacząca propozycję Gamma zaakceptowano pod koniec stycznia 2020 roku i wystawiono stosowną fakturę korygującą.	<b>X</b>	
Zakończona w dniu 7 stycznia 2020 roku inwentaryzacja wykazała znaczące niedobory i nadwyżki materiałów według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku.	<b>X</b>	
W lutym 2020 r. stwierdzono, że za trzeci kwartał 2019 roku naliczono zbyt dużą kwotę zobowiązania z tytułu VAT. W związku z powyższym w lutym 2020 r. sporządzono i przesłano stosowną korektę. Nadpłata zostanie rozliczona w pierwszym kwartale 2020 roku.	<b>X</b>	
W lutym 2020 r. otrzymano wpłatę z tytułu znaczącej należności objętej w roku 2019 odpisem aktualizującym.	<b>X</b>	
W związku z wprowadzeniem w grudniu 2019 nowego produktu w pierwszym kwartale 2020 roku przeprowadzono intensywną kampanię marketingową promującą produkt		<b>X</b>

## BLOK TEMATYCZNY II

### Pytania testowe

1. Zdematerializowane papiery wartościowe nienotowane na rynku regulowanym oraz w alternatywnym systemie obrotu, należące do klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych, bank wycenia według:
  - a) wartości godziwej.
  - b) wartości nominalnej.**
  - c) skorygowanej ceny nabycia.
2. Zestawienie obrotów i sald wszystkich kont analitycznych bank sporządza na dzień:
  - a) inwentaryzacji danej grupy aktywów.
  - b) zamknięcia ksiąg rachunkowych.**
  - c) na każdy dzień operacyjny.
3. Bank posiada należności w walucie obcej zaliczone do kategorii wątpliwe. Utworzone na te należności rezerwy celowe na dzień bilansowy:
  - a) są przeliczone według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień bilansowy.**
  - b) są przeliczane według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień ich utworzenia.
  - c) nie są przeliczane, gdyż są tworzone w złotych polskich.
4. Podstawą zapisów w księgach rachunkowych pieniężnych operacji międzybankowych są sporządzane w formie papierowej lub przy użyciu komputera zlecenia płatnicze uznaniowe, do których zalicza się:
  - a) inne uznaniowe zlecenia płatnicze.**
  - b) czeki rozrachunkowe.
  - c) polecenia zapłaty.
5. Ekspozycje kredytowe wobec osób fizycznych, udzielone na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bank klasyfikuje:
  - a) wyłącznie na podstawie kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.**
  - b) wyłącznie na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
  - c) na podstawie dwóch niezależnych od siebie kryteriów: terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
6. Sposób dokonywania zapisów w dzienniku banku powinien umożliwiać jednoznaczne ich powiązanie z dowodami księgowymi, które powinny być:
  - a) zaksięgowane chronologicznie, ponumerowane.
  - b) w przypadku dowodów zewnętrznych podpisane przez obie strony.
  - c) sprawdzone i zatwierdzone.**
7. Należność z tytułu kredytu, która pozostaje zaklasyfikowana do należności „straconych” przez 18 miesięcy, bank może przenieść do ewidencji pozabilansowej:
  - a) dopiero, gdy zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu.
  - b) zanim zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu, pod warunkiem, że została na nią utworzona rezerwa celowa równa kwocie należności pozostającej do spłaty.**
  - c) zanim zostanie ona umorzona lub ulegnie przedawnieniu, bez względu na wysokość utworzonej na nią rezerwy celowej.
8. Nieruchomość przejętą z tytułu niespłaconego przez dłużnika kredytu, bank wyceni w:
  - a) wartości odpowiadającej kwocie niespłaconego długu.
  - b) mniejszej z dwóch: wartości godziwej lub wartości odpowiadającej kwocie niespłaconego długu.
  - c) wartości godziwej.**
9. Inwentaryzacją w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w drodze porównania stanu ewidencyjnego z dokumentami i dokonania weryfikacji wartości tych składników należy objąć w szczególności:
  - a) środki pieniężne.
  - b) należności i zobowiązania wobec wszystkich członków kasy.
  - c) zobowiązania pozabilansowe.**
10. Należności z tytułu kredytów i pożyczek od osób fizycznych, w przypadku których opóźnienie w spłacie co najmniej jednej raty kapitału lub odsetek o wartości przekraczającej 200 zł lub co najmniej trzech rat o łącznej wartości nieprzekraczającej 200 zł, przekracza sześć miesięcy i nie przekracza dwunastu miesięcy, SKOK kwalifikuje do kategorii:
  - a) „należności z prawdopodobieństwem wystąpienia nieściągalności”.
  - b) „należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności”.**
  - c) „należności nieściągalne.

**Zadania sytuacyjne****Zadanie 1***Założenia:*

W czerwcu 2019 roku w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej miały miejsce zdarzenia, które przedstawiono w tabeli umieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie**. W SKOK prowadzi się m.in. konta podane niżej.

<b>nr konta</b>	<b>nazwa</b>
011	Środki trwałe
021	Wartości niematerialne i prawne
070	Umorzenie środków trwałych
075	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
100	Kasa krajowych środków pieniężnych
130	Rachunek bieżący – podstawowy
131	Inne rachunki bankowe
132	Rachunki bankowe lokat terminowych
149	Rozrachunki SKOK z tytułu przelewów zewnętrznych
154	Dłużne papiery wartościowe
200	Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami
210	Rozrachunki członkowskie - różne
235	Rozrachunki z KSKOK z tytułu kredytów, pożyczek i lokat
237	Rozrachunki z KSKOK z tytułu odsetek od kredytów, pożyczek i lokat
240	Kredyty i pożyczki udzielone
241	Odsetki od kredytów i pożyczek udzielonych
242	Lokaty terminowe i depozyty, w tym:
242-01	Rachunki bieżące
242-02	Lokaty terminowe
242-03	Rachunki bieżące i oszczędnościowo-rozliczeniowe
244	Odsetki od lokat terminowych i depozytów, w tym:
244-01	Odsetki od rachunków bieżących
244-02	Odsetki od lokat terminowych
244-03	Odsetki od rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych
246	Należności dochodzone na drodze sądowej
248	Rozrachunki członkowskie
250	Rozrachunki z tytułu sprzedaży wierzytelności
254	Wkłady członkowskie
270	Odpisy aktualizujące należności z tytułu kredytów i pożyczek
408	Amortyzacja
650	Rozliczenia międzyokresowe przychodów - Prowizje od kredytów i pożyczek do rozliczenia w czasie
700	Przychody od kredytów i pożyczek, w tym:
700-10	Odsetki od kredytów i pożyczek
700-20	Opłaty i prowizje
702	Koszty operacyjne (działalności podstawowej), w tym:
702-01	Koszty odsetek od lokat terminowych
702-02	Koszty odsetek od rachunków bieżących i oszczędnościowo-rozliczeniowych
702-03	Koszty odsetek od rachunków a 'vista
760	Przychody z tytułu rozwiązanych odpisów aktualizujących na kredyty i pożyczki
761	Koszty z tytułu odpisów aktualizujących należności z tytułu kredytów i pożyczek

*Dyspozycje:*

Proszę uzupełnić załączoną tabelę podając w niej dekrety operacji gospodarczych wykorzystując właściwe konta jakie są prowadzone w tej SKOK.

## Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		Kwota	WINIEN	MA
1.	Przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zlecił SKOK realizację zlecenia płatniczego do innego banku z rachunku bieżącego	11.500	242 lub 242-01	149
2.	SKOK utworzyła odpis aktualizujący na kredyt zaklasyfikowany do należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, udzielony przedsiębiorcy w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej	23.000	761	270
3.	SKOK wypowiedziała umowę kredytową z tytułu kredytu zaklasyfikowanego do należności nieściągalnych i wystąpiła z egzekucją należności na drogę sądową: - kapitał kredytu - odsetki	115.000 12.300	246 246	240 241
4.	Na rachunek bieżący SKOK wpłynęła kwota pożyczki otrzymanej z Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (KSKOK)	100.000	130	235
5.	SKOK na koniec miesiąca przekazała z rachunku bieżącego odsetki od pożyczki otrzymanej z KSKOK	750	237	130
6.	Członek SKOK wpłacił do kasy wkład członkowski	500	100	254
7.	Na koniec miesiąca SKOK naliczyła koszty amortyzacji od: - środków trwałych - wartości niematerialnych i prawnych	32.300 5.400	408 408	070 075
8.	SKOK dokonała spisania w ciężar odpisu aktualizującego należności nieściągalnej z tytułu odsetek od pożyczki udzielonej osobie fizycznej	250	270	241

**Zadanie 2***Założenia:*

W wrześniu 2019 roku w banku „MITRATA” S.A. miały miejsce zdarzenia, które przedstawiono w tabeli.

*Dyspozycje:*

Proszę uzupełnić załączoną tabelę podając w niej dekretacje (zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków) operacji gospodarczych w Banku „MITRATA” S.A. wynikających z opisanych zdarzeń.

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		KWOTA w zł	WINIEN	MA
1.	Bank pobrał z rachunku bieżącego spółki leasingowej opłatę za przelew	8	<b>170</b>	<b>807</b>
2.	Bank zawarł transakcję kupna papierów wartościowych z otrzymanym zobowiązaniem do odkupu	200.000	<b>400</b>	<b>1100</b>
3.	W terminie wymagalności bank postawił do dyspozycji spółki handlowej naliczone odsetki od depozytu terminowego	4.000	<b>279</b> lub <b>2791</b>	<b>270</b> lub <b>2791</b>
4.	Osoba prywatna wypłaciła gotówką ze swojego rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowego	2.000	<b>274</b>	<b>100</b>
5.	Na rachunek bieżący urzędu gminy wpłynęła od podmiotu posiadającego rachunek w innym banku kwota podatku od nieruchomości	9	<b>501</b> lub <b>5011</b>	<b>370</b>
6.	Bank otrzymał od dostawcy zamówione materiały biurowe (Fa) i wydał do zużycia	700	<b>751</b>	<b>551</b>
7.	Pracownik banku otrzymał z kasy zaliczkę na delegację służbową	400	<b>550</b>	<b>100</b>
8.	Posiadane przez bank środki trwale utraciły na wartości	2.600	<b>771</b>	<b>038</b>
9.	Bank przekazał przelewem z rachunku bieżącego w NBP darowiznę pieniężną na rzecz fundacji „Pomoc”	6.000	<b>775</b>	<b>1100</b>
10.	Bank zakupił 100 akcji po 25 zł każda i przeznaczył je do obrotu, płacąc za nie z rachunku bieżącego w innym banku	2.500	<b>410</b>	<b>1200</b>

## BLOK TEMATYCZNY III

### Pytania testowe

1. Zakład reasekuracji stosujący ustawę o rachunkowości, do kosztów administracyjnych zalicza:
  - a) koszty utrzymania nieruchomości, w tym nieruchomości inwestycyjnych.
  - b) **koszty związane z zarządzaniem portfelem umów reasekuracji.**
  - c) koszty włączenia umowy reasekuracji do portfela reasekuracji.
  
2. Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, koszty z tytułu wykonywania bezpośredniej likwidacji szkód zalicza do:
  - a) bezpośrednich kosztów likwidacji szkód i windykacji regresów.
  - b) **pozostałych kosztów operacyjnych.**
  - c) pozostałych kosztów technicznych.
  
3. Niewykorzystane druki polis oraz inne druki ścisłego zarachowania potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia należy inwentaryzować:
  - a) na koniec każdego kwartału.
  - b) na koniec każdego miesiąca.
  - c) **co najmniej raz w roku obrotowym.**
  
4. Zakład reasekuracji działu II stosujący ustawę o rachunkowości, ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny lokat zaliczonych do kategorii udziały w jednostkach podporządkowanych, zakładając, że wcześniej ujął z tego tytułu dodatnie różnice w wyższej kwocie, ujmuje:
  - a) jako niezrealizowane straty na lokatach.
  - b) **w kapitale własnym w pozycji "kapitał z aktualizacji wyceny".**
  - c) jako ujemny wynik z rewaloryzacji lokat.
  
5. Rezerwę składek z reasekuracji czynnej tworzy się:
  - a) indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia, jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana.
  - b) zbiorczo dla wszystkich umów reasekuracji, przy czym w przypadku jeśli ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania umów ubezpieczenia podlegających reasekuracji, rezerwę tworzy się proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.
  - c) **indywidualnie dla każdej umowy reasekuracji, jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana.**
  
6. W przypadku zlecenia obowiązków z zakresu rachunkowości gminnej instytucji kultury jednostce obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej:
  - a) **powierza się tej jednostce pełny zakres rachunkowości.**
  - b) powierzenie nie może dotyczyć sporządzania sprawozdań finansowych.
  - c) powierzenie nie może dotyczyć wyceny aktywów i pasywów.
  
7. Wartość należności w jednostkach budżetowych aktualizuje się nie później niż na dzień bilansowy:
  - a) tylko zgodnie z ustawą o rachunkowości.
  - b) zgodnie z ustawą o rachunkowości, przy czym nie aktualizuje się należności z tytułu naliczonych odsetek, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych.
  - c) **zgodnie z ustawą o rachunkowości, przy czym odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących funduszy tworzonych na podstawie ustaw obciążają fundusze.**
  
8. Starostwo powiatowe funkcjonujące w formie powiatowej jednostki budżetowej:
  - a) może być jednostką małą w rozumieniu ustawy o rachunkowości po spełnieniu kryteriów w zakresie liczby mieszkańców, zatrudnienia, sumy bilansowej i przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów.
  - b) może być jednostką małą w rozumieniu ustawy o rachunkowości bez względu na kryteria w zakresie liczby mieszkańców, zatrudnienia, sumy bilansowej i przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów.
  - c) **nie może być jednostką małą w rozumieniu ustawy o rachunkowości.**



9. Korekty błędu popełnionego w poprzednich latach obrotowych i uznanego za istotny, SPZOZ ujmuje w funduszu własnym i wykazuje jako:
- a) **zysk (stratę) z lat ubiegłych.**
  - b) fundusz zakładu.
  - c) fundusz założycielski.
10. W publicznej uczelni wyższej książki, tworzące zbiory biblioteczne, traktuje się jako:
- a) materiały.
  - b) **środki trwałe.**
  - c) wyroby gotowe.

**Zadania sytuacyjne****Zadanie 1***Założenia:*

Zakład Ubezpieczeń Dobrze Razem SA (dalej: Zakład) prowadzący działalność w dziale II sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości. Dzień sprawozdawczy przypada na 31 grudnia każdego roku. Wszystkie umowy ubezpieczenia objęte są umową reasekuracji proporcjonalnej 20%, przy czym reasekurator nie uczestniczy w kosztach likwidacji szkód.

1. Ubezpieczony A na podstawie posiadanej umowy ubezpieczenia zgłosił do Zakładu w dniu 15 stycznia 20XX r. szkodę oszacowaną przez siebie na kwotę 50.000 zł. Zakład po zakończeniu procesu likwidacji szkody w dniu 2 lutego 20XX r. wypłacił Ubezpieczonemu A odszkodowanie w kwocie 49.000 zł, ponosząc koszty likwidacji w kwocie 1.000 zł.
2. Zakład w dniu 20 stycznia 20XX r. wypłacił odszkodowanie Ubezpieczonemu B w kwocie 25.000 zł z tytułu szkody zgłoszonej przez niego w dniu 23 grudnia 20XX-1 r. ponosząc koszty likwidacji szkód w kwocie 600 zł. Na 31 grudnia 20XX-1 r. na zgłoszoną szkodę utworzona była rezerwa w kwocie 24.000 zł, w tym 500 zł stanowiła rezerwa na koszty likwidacji szkód.
3. W dniu 27 grudnia 20XX r. Ubezpieczony C zgłosił do Zakładu zdarzenie objęte umową ubezpieczenia. Wartość szkody została oszacowana na kwotę 17.000 zł, zaś wartość rezerwy na koszty likwidacji z tytułu tej szkody została oszacowana na kwotę 700 zł. Do dnia bilansowego odszkodowanie nie zostało wypłacone.

*Dyspozycje:*

Podaj jakie wartości powinny być wykazane przez Zakład na 31.12.20XX r. w zakresie:

- 1) rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym
- 2) odszkodowań i świadczeń (wykazanych w poz. IV „Technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych”)
- 3) rozrachunków z ubezpieczającymi (należności i zobowiązań)

**Rozwiązanie wzorcowe:****Ad. 1)**

**Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym =**

rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto powiększona o rezerwę na koszty likwidacji szkód – udział reasekuratora w rezerwie =  $17.700 \text{ zł} - 20\% \times 17.000 \text{ zł}$  (reasekurator nie uczestniczy w kosztach likwidacji szkód) = **14.300 zł**

**Ad. 2)**

Odszkodowania i świadczenia (wykazane w poz. IV „Technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych”)

**Odszkodowania i świadczenia** = odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym (a.) + zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (b.) =  $60.800 - 5.000 =$   
**55.800 zł**

a) = odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto – udział reasekuratora w odszkodowaniach wypłaconych = **50.000 zł** (wypłacone odszkodowanie 49.000 + koszty likwidacji szkód 1.000) – **9.800** (udział reasekuratora w wypłaconym odszkodowaniu) + 25.600 zł (wypłacone odszkodowanie 25.000 + koszty likwidacji szkód 600) – **5.000** (udział reasekuratora w wypłaconym odszkodowaniu) = **60.800 zł**

b) = zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym (czyli rezerwa na koniec okresu na udziale własnym - rezerwa na początek okresu na udziale własnym) =  $(17.700 - 20\% \times 17.000) - (24.000 - 20\% \times 23.500) = 14.300 - 19.300 =$  **-5.000 zł**

**Ad. 3)**

Wartość rozrachunków z ubezpieczającymi (należności i zobowiązań)

- stan należności = **0 zł**
- stan zobowiązań = **0 zł**

**Zadanie 2**

*Założenia:*

W urzędzie gminy (gminnej jednostce budżetowej) wystąpiły m.in. zdarzenia i operacje gospodarcze przedstawione w tabeli umieszczonej w części przeznaczony na **Rozwiązanie**.

Wykaz kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych zawiera załącznik nr 3 „Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych” do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.).

*Dyspozycje:*

Proszę uzupełnić tabelę podaną w **Rozwiązaniu** przez wskazanie sposobu ujęcia w księgach rachunkowych urzędu gminy (dekretacja) podanych w tabeli zdarzeń i operacji.

Proszę pominąć ewidencję na kontach pozabilansowych oraz kontach analitycznych.

**Rozwiązanie wzorcowe:**

Lp.	Treść zdarzeń i operacji gospodarczych	Kwota w zł	Wn	Ma
1.	Przekazano z rachunku bieżącego urzędu: a) dotację na rzecz hospicjum funkcjonującego jako stowarzyszenie mające status organizacji pożytku publicznego, b) środki (dotację) na inwestycje dla samorządowego zakładu budżetowego.	72 000 28 000	224 224	130 130
2.	Naliczono roczną składkę za przynależność gminy do Stowarzyszenia Gmin. Składka jest płatna w dwóch ratach, opłacono I ratę. Zgodnie z polityką rachunkowości koszty z tego tytułu nie podlegają rozliczeniu w czasie: a) naliczenie składki, b) opłata I raty.	10 000 5 000	403 240	240 130
3.	Utworzono odpis aktualizujący na zaległe należności z tytułu podatku od nieruchomości: a) kwota główna, b) odsetki.	12 000 200	761 751	290 290
4.	Przypisanie do zwrotu nierozliczonej przez stowarzyszenie dotacji udzielonej w roku poprzednim.	5 000	221	224
5.	Zapłacono z rachunku bieżącego urzędu odsetki od obligacji komunalnych wyemitowanych na sfinansowanie nieukończonych jeszcze budowy gminnej sieci kanalizacji.	8 000	080	130
6.	Przekazano nieodpłatnie do jednostki organizacyjnej gminy (ośrodka pomocy społecznej): a) całkowicie umorzona kserokopiarkę o wartości początkowej, b) samochód dostawczy: - o wartości początkowej - dotychczasowym umorzeniu - wartości netto	18 000 70 000 30 000 40 000	071 - 071 800	011 011 - -